

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresându-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă, P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

130 de ani de la revoluția din 1848 în țările române

Un moment de seamă în istoria țărilor noastre îl constituie revoluția din 1848, — pe care am sărbătorit-o cu toții în aceste zile — care a dus la prefaceri însemnate în viața lor politică, socială, economică și culturală. Deși s-au desfășurat în condiții și în forme diferite, mișcările revoluționare din cele trei țări românești au urmărit satisfacerea acelorași revendicări naționale-sociale, contribuind astfel la întărirea conștiinței de unitate națională a românilor de pretutindeni.

Încă din 8/20 martie 1848 revoluționarii munteni și moldoveni au ținut o întrunire în locuința lui Nicolae Bălcescu la Paris, în care au hotărât începerea revoluției, redactând un program revoluționar burghezo-democratic. Mișcarea propriu-zisă a început în Moldova printr-o adunare ținută la Iași, la 27 martie/8 aprilie, la care au participat aproximativ o mie de persoane. S-a ales un comitet de 16 persoane care a redactat un memoriu în 35 de articole adresat domnitorului Mihai Sturza în care se cereau diferite revendicări social-politice printre care: asigurarea libertății personale, organizarea învățământului pe baze naționale, îmbunătățirea situației țăranilor, desființarea cenzurii, organizarea unei gărzi cetățenești, eliberarea arestaților politici ș. a. Mihai Sturza a refuzat să accepte aceste revendicări și a poruncit ca unii din conducătorii mișcării să fie arestați, alții trimiși în exil. O parte din ei au ajuns la Brașov, unde, în cursul lunii mai, au elaborat un program în șase puncte, intitulat *Principiile noastre pentru reformarea patriei*, în care prevedea completa abolire a privilegiilor boierești, împrumutarea țăranilor și unirea Moldovei cu Țara Românească „într-un singur stat neatârnat românesc”. În iunie 1848, revoluționarii aflați în Bucovina au organizat, la Cernăuți, „Comitetul revoluționar moldovean”, în frunte cu Costache Negri, Alexandru Cuza ș. a.

Din încredințarea acestui Comitet, în august 1848 Mihail Kogălniceanu a redactat și publicat, la Cernăuți, broșura *Dorințele partidei naționale din Moldova*, cuprinzând un larg program de revendicări sociale și politice, pe baza celui menționat mai sus și a Proclamației de la Islaz, de care vom vorbi mai jos. Printre altele, se cerea deplina autonomie a țării, egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor țării, libertatea individuală, desființarea rangurilor și a privilegiilor boierești, secularizarea averilor mănăstirești, împrumutarea țăranilor, unirea Moldovei cu Țara Românească ș. a.

Mișcarea revoluționară din Moldova a fost sprijinită de unii reprezentanți ai clerului. De pildă, memoriul către domn a fost semnat și de mitropolitul Meletie, episcopul Veniamin Roset al Romanului a fost înlăturat din scaun și exilat la Soveja, preotul Gheorghe Bodescu din Bîrlad a fost arestat pentru că rostise o predică în care înfieră abuzurile domnitorului etc.

Revoluția din Țara Românească a fost pregătită din timp și mai temeinic, prin societatea secretă Frăția, care își propunea un mare program de reforme sociale, avînd un număr mare de aderenți. În primăvara anului 1848, s-a constituit la București un centru al societății Frăția, în vederea unirii tuturor forțelor revoluționare din Țara Românească sub o singură conducere. În cursul lunii aprilie, au avut loc adunări secrete în casa marelui patriot C. A. Rosetti, în care s-au stabilit măsurile corespunzătoare pentru începerea revoluției, iar la 10/22 mai 1848 s-a constituit „Comitetul revoluționar din Țara Românească”, format din Ion Ghica, Nicolae Bălcescu, Al. C. Goleșcu, C. A. Rosetti, frații Brătianu, frații Goleșcu etc. Acest comitet a adoptat un program în 22 de articole, care urmărea satisfacerea revendi-

cărilor imediate ale poporului. O parte a revoluționarilor s-au dus în satul Islaz pe Dunăre, unde garnizoana era cîștigată de partea revoluției. Aici, în dimineața zilei de 9/21 iunie 1948, a avut loc o mare adunare populară. Preotul Radu Șapcă din Celei, împreună cu preoții Oprea și Gheorghe, au săvîrșit slujba și au sfințit steagurile revoluționarilor, apoi preotul Radu a rostit o importantă rugăciune și a citit capitolul 37 din proorocul Iezechiel. Marele cărturar și patriot Ion Heliade Rădulescu a citit proclamația în 22 de puncte, în care se cerea între altele: independența administrativă și legislativă, drepturi politice pentru toți locuitorii țării, emanciparea și împrumutarea țăranilor clăcași, desființarea privilegiilor boierești, adunare generală formată din reprezentanții tuturor straturilor sociale, înființarea unei gărzi naționale, libertatea tiparului, învătămînt pentru toți românii etc. S-a constituit tot atunci primul guvern provizoriu cu cinci membri, din care făcea parte și preotul Radu Șapcă.

În 11/23 iunie a izbucnit revoluția și în București. Populația s-a îndreptat spre palat, silind pe domnitorul Gheorghe Bibescu să semneze noua „Constituție”, cum i se spunea programului aprobat la Islaz. S-a format și aici un guvern provizoriu. Peste două zile domnitorul a abdicat, plecînd la Brașov. La 14/26 iunie a avut loc unirea celor două guverne formate la Islaz și București într-unul singur, din care făceau parte: Ion Heliade Rădulescu, Nicolae Bălcescu, C. A. Rosetti, Gheorghe Magheru, Ion Cîmpianu ș. a. În aceeași zi, noul guvern a dat primele decrete: înființarea steagului național (albastru, galben și roșu, cu deviza Dreptate-Frăție), desființarea rangurilor civile, înființarea gărzii naționale etc.

Dar boierimea reacționară a început de îndată să uneltească împotriva noii Constituții și a guvernului, de teamă să nu-și piardă vechile privilegii. Au avut loc ciocniri între populația Bucureștiului și o parte din armată, instigată de reacțiune și condusă de colonelii I. Solonion și I. Odobescu. În această acțiune a maselor, s-a remarcat Ana Ipătescu, precum și ieromonahul Ambrozie, care s-a aruncat asupra tunurilor îndreptate asupra mulțimii, oprind astfel vărsarea de sînge, fapt pentru care a fost supranumit „Popa Tun”.

După aceasta, la propunerea lui Nicolae Bălcescu, guvernul a trimis în toate județele țării cîte unul sau doi comisari, care să explice poporului principiile „Constituției”. Între acești comisari, propovăduitori ai principiilor dreptății, egalității și libertății, se găseau și mulți preoți și calugări. Din numeroase localități ale țării veneau în capitală delegații conduse de preoți, ca să-și exprime totala adeziune la programul guvernului. În unele orașe și sate preoții săvîrșeau slujbe pentru cauza revoluției, sfințeau steagurile tricolore, vorbeau poporului, participau la adunările revoluționarilor. În iulie 1848 s-a instituit o așa numită „Comisie a proprietății”, formată din cîte un reprezentant al boierilor și al clăcașilor din fiecare județ, care să întocmească un proiect de lege pentru împrumutarea țăranilor. Din partea județului Rîmnicu Sărat a participat preotul clăcaș Neagu Benescu din Domnița, care și-a ridicat glasul cu hotărîre împotriva boierilor asupritori. Un arhimandrit, Iosafat Snagoveanu, era în fruntea comisiei care se ocupa cu dezrobirea țăganilor.

Această intensă activitate a guvernului provizoriu a luat sfîrșit la 25 iulie/6 august cînd, sub presiunea forțelor reacționare din afară, a fost silit să demisioneze. În septembrie 1848 au intrat în țară trupe otomane care au restabilit vechiul

(Continuare în pag. 3)

Cimitirul de la Brateiu

Cimitirele sînt locurile în care își dorm somnul, în nădejdea învierii, părinții, moșii și strămoșii noștri.

Ele sînt astfel locuri de reculegere, de aduceri aminte, locuri de legătură între trecut și prezent. Nu ne poate fi niciodată indiferent cine se află înmormîntat într-un cimitir oarecare și nici cum este prețuit acest locaș al păcii.

Așezate de cele mai multe ori, așa era în vechime, în preajma bisericii, sau în jurul ei, ele sînt mărturii ale vechimii și statorniciei celor ce au trăit în acele locuri.

În sînul lor se află ca niște comori inestimabile truda înaintașilor din care se hrănește neîntrerupt prezentul și viitorul unui neam. În cimitir stă într-o inexprimabilă legătură ceea ce este vremelnicele cu ceea ce este etern în făptura omului.

În cimitir se află rădăcinile, nemișcate de furtunile veacului, rădăcini din care răzbește seva continuității modului de viață și de cultură a unui popor. Ele sînt cartea nescrisă a dăinuirii unui neam în vatra zămislirii lui. Sînt brazde adînci în istorie din care au răsărit veac după veac idealuri și împliniri mărețe.

Aproape că nu este cimitir în care să nu se amintească de o faptă eroică, de un eveniment însemnat sau despre o personalitate cu rol hotărîtor în viața oamenilor.

Pentru epocile în care nu se scriau cronici pe hîrtie, cimitirele constituie surse de cunoaștere a existenței și culturii unui popor.

În rîndul descoperirilor arheologice din țara noastră, din care se scot la iveală numeroase mărturii despre epoca zămislirii poporului român, despre neîntrerupta lui dăinuire în arcu carpatodunărean, descoperiri care ne dau date despre viața și cultura populației autohtone din nordul Dunării, cimitirul de la Brateiu, localitate situată în apropierea Mediașului, ocupă un loc de frunte.

De mai mulți ani o echipă de arheologi au scos la iveală numeroase și valoroase dovezi despre viața strămoșilor poporului român din epoca migrațiunii popoarelor.

Recent, cercetătoarea Eugenia Zaharia a dat la iveală o lucrare temeinică cu date revelatorii din cimitirul nr. 2 de la Brateiu, privitoare la: „Populația românească din Transilvania în sec. VII—VIII”.

La numai cîteva kilometri de șoseaua care leagă Mediașul de Sighișoara, în hotarul comunei Brateiu, s-au descoperit pînă acum patru cimitire, cu multe sute de morminte, în care s-au aflat numeroase obiecte de uz casnic, vase de ceramică și alte relicve doveditoare ale vieții unei populații care și-a întocmit un mod de viață și o cultură proprie.

Cimitirele 1, 2 și 4 aparțin populației dacoromane și românești, iar cimitirul 3 aparține populației gepidice din sec. VI—VII.

Cimitirul nr. 2 plasează viața autohtonilor în sec. VII—VIII și aparține vieții românești din nordul Dunării, după perioada de asimilare a slavilor. În mormintele de înhumare sau în cele de incinerare s-au găsit inele, topoare, filacterii, diferite vase de ceramică gravate cu cruci și inscripții, din care reiese că populația care le-a folosit era creștină.

În special în cimitirul 2 de la Brateiu sînt două elemente cu caracter creștin: orientarea mormintelor de înhumare spre răsărit și crucea ștampilă de pe fundul urnei din mormîntul 109.

Deși mormintele din cimitir sînt birituale, unele de înhumare, altele de incinerare, totuși nu se poate contesta caracterul creștin și nici vechimea lor, știind că atît dacii cît și romanii practicau

(Continuare în pag. 2)

Vizita unei delegații a Bisericii Ortodoxe Române în Canada și S. U. A.

Între 11 mai—1 iunie a.c. o delegație a Bisericii Ortodoxe Române, formată din Î.P.S. Mitropolit Teoctist al Moldovei, Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, P.S. Episcop Vasile al Oradei și Aurel Jivi, asistent al Institutului Teologic Universitar din Sibiu, la invitația Î.P.S. Arhiepiscop Victorin al Arhiepiscopiei ortodoxe române misionare din America, au vizitat parohiile ortodoxe române din Canada și S. U. A.

Membrii delegației au săvârșit în ziua de 14 mai a.c., împreună cu Î.P.S. Victorin și P.S. Episcop Sotirios, al episcopiei grecești din Canada, tîrnosirea bisericii „Sf. Ioan Botezătorul” din Montreal, careia Patriarhia Ortodoxă Română i-a dăruit o icoană frumoasă, sculptată și pictată în țară. La ceremonia tîrnosirii și săvârșirii Sf. Liturghii au participat mulți credincioși din provincia Quebec, împreună cu credincioși de alte confesiuni, membri ai societății Quebec-Roumanie, primarul orașului, deputați federali și provinciali și reprezentanții ambasadelor române din Canada. Cu acest prilej s-au rostit cuvîntări despre bunele raporturi dintre cele două popoare: român și canadian și despre rostul Bisericilor în înfrățirea dintre popoare și în apărarea păcii.

În timpul șederii la Montreal delegația a fost primită în audiență de primarul orașului Jean Drapeau, la Parlamentul federal de la Ottawa și la Parlamentul provinciei Quebec, bucurîndu-se de o deosebită atenție.

Societatea „Sent Jean Baptist” a invitat pe membrii delegației la un colocviu în cadrul căruia s-a făcut cunoscută țara și poporul român.

Î.P.S. Mitropolit Teoctist s-a întors în țară în ziua de 17 mai a.c. întrucît trebuia să conducă delegația Bisericii Ortodoxe Române la jubileul Patriarhiei Moscovei.

Ceilalți membri au continuat vizita mergînd la Windsor, unde sînt două parohii aparținătoare Arhiepiscopiei misionare; una condusă de preotul George Nan, originar din părțile Făgărașului, și cealaltă de arhim. Paulin Popescu. După vizitarea bisericilor, membrii delegației au fost invitați la redacția ziarului „The Windsor Starr”, la Colegiul universitar anglican, unde au fost înțîmpinați de profesorul Temple Kingston, prieten al poporului și Bisericii Ortodoxe Române.

Î.P.S. Mitropolit Nicolae Corneanu și Î.P.S. Victorin și-au continuat vizita în vestul Canadei la Edmonton, unde au săvârșit în ziua de 21

mai Liturghia prilejuită de hramul bisericii. Înconjurat cu bucurie de credincioșii din Edmonton și localitățile din jur, înalții ierarhi au participat la serbarea dată de tineretul român din localitate.

P.S. Episcop Vasile Coman a săvârșit în ziua de 21 mai 1978 Sf. Liturghie la parohia părintelui vicar John Bugariu Lensing-Chicago. Cu acest prilej din încredințarea Î.P.S. Arhiepiscop Victorin a hirotonit întru diacon pe teologul Ion Ioniță și hirotesit întru iconom pe pr. Radu Traian din Cleveland.

Pe lîngă membrii parohiei au participat la biserică și la masa festivă profesorul V. Bruce, care ne-a vizitat de mai multe ori țara.

În cadrul agapei, corul copiilor români au delectat asistența cu cîntece populare și patriotice. A fost o mare desfătare să auzi la o așa de mare depărtare cîntecul „Vine, vine primăvara” din glasul îngeresc al copiilor.

În ultima săptămînă membrii delegației au vizitat pe conducătorii bisericești și culturali din Cleveland și Detroit. Au avut convorbiri cu Președintele „Ligii” și „Uniunii”, Dl. John Coman și cu multe familii de români care muncesc cu hărnicie și se bucură de cînte în aceste țări.

În ziua de 28 mai a.c. Î.P.S. Mitropolit Nicolae Corneanu, Î.P.S. Arhiepiscop Victorin și P.S. Episcop Vasile Coman, înconjurat de soborul preoților în frunte cu arhim. Dr. Vasile Vasilache și diaconii Casian Bighescu, Plantus și Ion Ioniță au săvârșit Sf. Liturghie în biserica „Sf. Treime” din Detroit.

Î.P.S. Mitropolit Nicolae Corneanu a transmis binecuvîntările Prea Fericitului Patriarh Iustin, mulțumind Î.P.S. Arhiepiscop Victorin pentru primirea călduroasă făcută delegației Patriarhiei Ortodoxe Române.

Prețutindeni s-a transmis credincioșilor ortodocși români din Canada și S. U. A. salutul frățesc al celor din Țara-mamă.

Prețutindeni membrii delegației au fost primiți cu căldură. Dragostea de Țara-mamă și de legea străbună s-au ridicat la dimensiuni puternice și binefăcătoare.

Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop Victorin a mulțumit Prea Fericitului Părinte Patriarh Iustin, pentru binecuvîntări, pentru frumoasa tîmplă executată în lemn din România și pentru darurile trimise.

Cimitirul de la Brateiu

(Urmare din pag. 1)

incinerarea, folosită și de creștinii din imperiul roman în primele două-trei veacuri. Abia în secolul III și IV a început a se răspîndi înhumarea, iar Biserica a interzis incinerarea abia în secolul al VIII-lea, prin Sinodul de la Paderbon (785).

Cimitirele de la Brateiu constituie astfel un izvor important în dovedirea existenței și culturii populației autohtone din epoca migrațiunii popoarelor.

„Cultura Brateiu, a cărei primă perioadă cuprinde secolele IV—VI, trebuie înțeleasă ca manifestare a vieții rurale, corespunzătoare cu cea dezvoltată în imperiu în acest timp”.

Se cunosc trei etape în dezvoltarea vieții și culturii daco-romane, după retragerea trupelor și administrației din nordul Dunării de către Aurelian (271).

Prima etapă, numită Brateiu, cuprinde secolele IV—VI; a doua etapă Ipotești-Cîndești, sec. VI—VII, și a trei Dridu, care cuprinde secolele VIII—XI.

Obiectele descoperite în cimitirul 2 de la Brateiu datează de la începutul culturii Dridu.

El aparține populației românești din sec. VII—VIII, avînd unele elemente înainte de perioada asimilării slavilor. Era tocmai epoca în care apar mărturiile scriitorilor bizantini, care, vorbind despre atacurile avarilor împotriva imperiului, fac amintire de cuvintele folosite de populație: „torna, torna fratre”. „Dacă pînă în anul 271 în Dacia romanitatea avea un caracter urban, după această dată asistăm la crearea unei culturi romane cu caracter rural în totalitatea teritoriului cuprins de vechea Dacie” (p. 133).

Cercetările arheologice mai noi de pe întreg cuprinsul țării ca și cele de la Brateiu scot la iveală dovezi însemnate privind procesul de naștere și dezvoltare a poporului român în primul mileniu în spațiul carpato-dunărean și infirmă părerea celor ce susțin că, prin retragerea trupelor și administrației romane din nordul Dunării, Dacia a rămas un teritoriu pustiu și nelocuit.

Cimitirul de la Brateiu ne oferă dovezi puternice despre caracterul culturii romanice în această perioadă, chiar în centrul Daciei. Graiul pămîntului, din adîncuri și pe o arie tot mai întinsă, dă mărturie tot mai elocventă despre adevărul lui stăpîni, care l-au lucrat cu sudoarea frunții lor și au pecetluit dreptul asupra lui cu sîngele atîtor eroi.

Cîte alte cimitire de pe întreg cuprinsul țării dau astfel de mărturie și sînt adevărate monumente istorice!

Este de datoria slujitorilor altarului, a generațiilor de azi, de a le îngriji, de a valorifica mărturia lor în conștiința tuturor și de a păstra cultul celor ce-și dorm somnul sub glia sau lepedea lor.

Din aceste morminte răsar nu numai florile recunoștinței ci și temeiul istoric al existenței neînterupte a poporului român pe aceste meleaguri, temei și adevăr care nu poate fi îngropat sau dat uitării.

Părintele VASILE

Care sînt datoriile părinților față de copii? Ele sînt cunoscute dar nu e niciodată de prisos să fie repetate. Iată-le: Să poarte grijă de dezvoltarea trupeză sănătoasă a copiilor, asigurîndu-le hrană, îmbrăcăminte, adăpost.

Să fie cu mare atenție la dezvoltarea lor sufletească, la cultivarea minții și a inimii lor.

Să nu neglijeze a le forma deprinderi de viață și de muncă, însușindu-le convingerea că în Patria noastră nu există alt drept la viață decît cel cîștigat prin muncă.

În legătură cu pregătirea copiilor pentru muncă, e necesar ca părinții să-și trimită copiii la școli potrivite cu aptitudinile lor. Credincioșilor le revine și datoria de a da ascultare poruncii Sf. Pavel, care zice: „Părinți, nu urgisiți pe fiii voștri... ci-i creșteți pe ei întru învățatura și certarea Domnului” (Efes. 6, 4).

Toate aceste obligații ale părinților față de copii se cade să fie pătrunse de cea mai adîncă și dreaptă iubire și să fie însoțite mereu de pilda proprie exemplară. Pilda proprie, directă, dovedește copiilor că ceea ce părinții le cer e cu putință să fie îndeplinit întocmai. Iar dragostea adîncă și dreaptă îi pune pe părinți în condiția de a nu se lăsa descurajați de nici un obstacol în împlinirea augustei lor misiuni de a face din copiii lor vrednici slujitori ai lui Dumnezeu și ai Patriei.

D. Belu

DECALOGUL

Porunca a cincea

A cincea poruncă este: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie ție bine și să trăiești ani mulți pe pămînt” (Ieșire 20, 12).

Două lucruri condiționează dezvoltarea morală normală a credinciosului: comuniunea cu Dumnezeu și comuniunea cu semenii.

Comuniunea cu Dumnezeu îl pune pe credincios în situația de a-și da seama că ține de menirea lui să năzuie mereu spre desăvîrșire; iar comuniunea cu ceilalți oameni, cu semenii, îi asigură mediul în cadrul căruia el e chemat să lucreze pentru înaintarea spre desăvîrșire. Numai în legătură cu Dumnezeu și cu semenii credinciosul poate deveni și se poate afirma ca om deplin.

Dintre semenii, cei mai apropiați sînt părinții. E rînduială de sus să venim pe lume în sînul unei familii și să creștem sub privirile și purtarea ei de grijă. După Dumnezeu, părinții sînt cei mai mari binevoitori și binefăcători ai noștri.

Ține de firea lucrurilor ca față de părinți să ne comportăm cu cea mai aleasă cinstire. Dar pentru că uneori se întîmplă ca datoria cinstirii părinților să fie neglijată ori călcată în picioare, vine porunca a cincea care, cu autoritate mare, ne cere să fim cu cea mai mare grijă întru împlinirea ei.

Dar ce înseamnă cinstirea părinților?

Înseamnă mai întîi a le arăta iubirea noastră caldă, duioasă, statornică. Înseamnă preocuparea de a nu ne izola de ei; de a nu ne închide în egoism, indiferență și răceală; de a nu fi atenți față de ei direct doar prin cîte un gest răslet, săvîrșit în grabă în grabă, la cîte o zi mare. A ne purta cu cinstire față de părinți înseamnă a păstra mereu legătura cu ei, a fi mereu cu cugetul și inima deschise față de cuvîntul, îndemnul și învățătura pe care ni le adresează. Și chiar față de dojana, mustrarea, certarea lor, bineștiind că, chiar și cînd ne sancționează, părinții nu urmăresc altceva decît binele nostru. Cinstirea părinților înseamnă mai departe o atitudine respectuoasă față de ei.

Oricît de strînse și intime ar fi legăturile dintre copii și părinți, e necesar să nu se uite că aceștia din urmă îi depășesc pe cei dinții, le sînt superiori nu numai ca vîrstă, dar și ca înțelepciune, experiență de viață, îndemînări practice. Or, față de ceea ce e superior se cade să te porți cît mai respectuos.

În alcătuirea respectuoasă față de părinți intră și obligația de a nu vorbi urît despre ei, de a nu-i calomnia și defăima, de a le recunoaște meritele reale, de a le lua apărarea cînd sînt jigniți sau înjosiți.

O altă mare datorie a copiilor față de părinți este aceea de a-i ajuta. De a-i ajuta la muncă și de a-i ajuta cu cele necesare traiului atunci cînd ajung de nu se mai pot îngriji pe ei înșiși. Scriptura zice să ne arătăm cinstirea față de părinți nu numai cu vorba dar și cu fapta, cu ajutor efectiv (Is. Sir. 3, 8). Și chiar de li s-ar împuțina mintea să nu-i îndepărtăm de lîngă noi, să nu-i disprețuim, să nu ne lăsăm cuprinși de dezgust față de slăbiciunile lor (Is. Sir. 3, 12—13, 16).

În familiile credincioase fiilor le revine și obligația de a se ruga pentru părinți, și anume de a se ruga pentru ei nu numai cît timp aceștia sînt în viață, dar și după trecerea lor la cele veșnice.

Se cuvine să luăm aminte că cinstirea pe care părinții o pretind de la copii trebuie să fie meritată. Adică să fie ca un răspuns la ceea ce părinții fac și sînt datori să facă pentru copii.

130 de ani de la revoluția din 1848 în țările române

(Urmare din pag. 1)

regim. Înăbușirea revoluției a adus o serie de prigoane împotriva conducătorilor și adepților ei. Mulți au fost exilați peste graniță, alții arestați. Între ei pomenim pe preotul Radu Șapcă, exilat la Muntele Athos, apoi la Brusa, în Tuncel, de unde s-a reîntors abia în 1856, iar arhimandritul Iosafat Snagoveanu a trăit pentru restul vieții la Paris, unde a întemeiat o capelă românească.

În Transilvania, revoluția românilor n-a urmărit numai satisfacerea unor revendicări sociale, ci și unele naționale. Izbucnind revoluția în Ungaria, ea s-a proclamat independentă de imperiul austriac al Habsburgilor, hotărând însă alipirea Transilvaniei la statul maghiar. Se înțelege că românii transilvăneni nu puteau să accepte acest lucru, mai ales că fruntașii revoluției refuzau să acorde românilor drepturi egale cu ale celorlalte naționalități din Transilvania. De aceea, la 12/24 martie 1848 Simion Bărnuțiu a redactat la Sibiu o proclamație către români (multiplicată și de teologii de aici), prin care erau chemați să se ridice la luptă pentru recunoașterea lor ca națiune politică și pentru desființarea iobăgiei. La 18/30 aprilie 1848, la Duminică Tomii, s-a ținut o primă adunare politică a românilor transilvăneni, pe Cîmpia Libertății de la Blaj, când s-a hotărât convocarea unei mari adunări populare românești. În zilele următoare s-a convocat o ședință a conducătorilor români la Sibiu, care a redactat un proiect de program revoluționar întocmit de Simion Bărnuțiu. În ziua de 2/14 mai a avut loc o adunare a conducătorilor revoluției, în catedrala din Blaj, când Bărnuțiu a rostit un impresionant discurs, în care expunea revendicările românești și s-a fixat programul revoluției. Marea adunare națională a românilor a avut loc tot pe Cîmpia Libertății de la Blaj, în zilele de 3/15—4/16 mai, fiind condusă de episcopii Andrei Șaguna și Ioan Lemeni, la care au participat 40.000 de români, majoritatea țărani. S-a adoptat acum *Petițiunea națională* în 16 puncte, în care se fixa programul social-politic al revoluției, dreptul românilor de a fi reprezentați în dietă, dreptul de a folosi limba română în administrație și legislație, desființarea iobăgiei, libertatea cuvântului și a presei, înarmarea poporului și înființarea gărzii naționale, învățămînt în limba română, constituirea unei singure mitropolii pentru toți credincioșii români ș. a. S-a ales apoi o delegație de 30 de membri, în frunte cu Andrei Șaguna, din care făceau parte și alți preoți, care să prezinte Curții din Viena hotărârile și doleanțele națiunii române din Transilvania. Tot în cursul lunii mai, apoi în iunie 1848, s-au ținut la Lugoj două adunări ale românilor bănățeni, care au formulat un program asemănător cu al celor de la Blaj.

Conducătorii revoluției maghiare n-au ținut seamă însă de voința exprimată de poporul român pe Cîmpia Libertății. Dimpotrivă, Dieta de la Cluj, formată mai ales din reprezentanții nobilimii, a votat anexarea Transilvaniei la Ungaria. Din această pricină, la care se adăuga și asuprirea românilor de către marii moșieri, a fost necesară formarea unei oști populare românești. Între 2/14 și 16/28 septembrie 1848 s-a ținut a treia adunare națională de la Blaj, la care au participat aproximativ 60.000 de țărani români înarmați. A început acum formarea unei oști populare sub conducerea lui Avram Iancu, Axente Sever, Ion Buteanu și a altora.

Această oaste a apărut cu eroism Munții Apuseni împotriva trupelor trimise de nobilimea maghiară, trupe care au pus stăpînire pe restul Transilvaniei. Au avut loc lupte în părțile Abrudului, în care românii au dat dovadă de mult eroism. În această oaste țărănească au luptat și mulți preoți, unii din ei avînd roluri de prefecți, tribuni, centurioni și decurioni, ca Simion Balint din Roșia Montană, Simion Groza din Rovina, Nicolae Vlăduțiu din Bogata de Mureș, Simion Prodan din Măgina și alții. Mulți dintre ei au suferit chinuri, bătaii și chiar moartea în cursul acestor înclăștări, ca Iosif Cazan din Mesteacăn, Mihai Oprișă din Tebea, Vasile Moraru din Bicalatu, pastorul luteran Stephan Ludwig Roth, un prieten al poporului român etc. În restul Transilvaniei, unde nu au avut loc lupte, totuși mulți preoți au fost uciși din porunca nemeșilor, vreo 40 de biserici românești au fost distruse, multe altele jefuite. Luptele au încetat în august 1849, când revoluționarii maghiari au fost înfrînți de trupele habsburgice și țariste care au intrat în Transilvania.

Revoluția din 1848 a avut un rol însemnat în întărirea conștiinței de unitate națională, ideea unirii celor trei țări fiind mereu prezentă în conștiința poporului și în concepția revoluționarilor. Astfel patrioții transilvăneni au lucrat împreună cu cei din Țara Românească la Paris pentru pregătirea revoluției, la adunarea de la Blaj din 3/15 mai au participat și patrioții moldoveni și munteni, ca Alecu Russo, G. Sion, Costache Negri, Vasile Alecsandri, Dimitrie Brătianu, iar Nicolae Bălcescu și Ion Ghica au susținut cu tărie drepturile românilor transilvăneni. În afară de acestea în gazetele bucureștene *Pruncul român* și *Poporul suveran* se publicau articole care cereau

ca „toată nația română să alcătuiască un stat, un singur popor de frați”, iar țărani transilvăneni prezenți la adunarea națională de pe Cîmpia Libertății strigau: „Noi vrem să ne unim cu țara”, deci cu Muntenia și Moldova. În acest fel, revoluția românilor a exprimat hotărît voința muntenilor, moldovenilor și transilvănenilor de-a făuri unirea națională în cadrul granițelor aceleiași stat.

Deși revoluțiile din cele trei țări românești nu și-au putut duce la îndeplinire programul preconizat, totuși ele reprezintă un moment de seamă în istoria poporului român. Ele au deschis drumul revendicărilor social-politice de mai târziu, dar în același timp au pregătit conștiințele pentru unirea din 1859, pentru războiul de Independență din 1877 și pentru marele act al unirii de la 1 Decembrie 1918.

Prof. M. Păcurariu

Stîlpii funerari și troițele din lemn

— Semnificații istorice, folclorice, și valori artistice —

Arta tradițională a lucrărilor în lemn cuprinde cel mai larg repertoriu de creație, în toate acestea fiind prezente semnificații milenare înscrise cu alfabetul ciopliturilor și creștăturilor, născute din dorința omului de a cunoaște lumea înconjurătoare și universul, precum și de a comunica cu acesta chiar și după moartea de care străbunii noștri geto-daci nu vroiau să știe, crezîndu-se nemuritori (cum scrie Herodot).



În orice caz, prin moștenirea ce ne-au lăsat-o și în arta lemnului, ei sînt cu adevărat nemuritori, chiar și atunci cînd este vorba de stîlpi funerari și de troițe. Tocmai de aceea, aceste „documente” scrise cu securea și cu dalta, fac parte din patrimoniul istoric-cultural național.

Într-adevăr, pînă în timpul nostru, se pot întîlni în satele de munte sau din preajma munților, în special în sudul Transilvaniei și nordul Olteniei — acolo unde Vasile Pârvan, autorul celebrei opere „Getica” și unde Constantin Daicoviciu cu „Dacia” lui localizau vatra principală a dacilor — stîlpi funerari sculptați în lemn de stejar, care străjuiesc mormintele nu numai în cimitire, ci chiar în grădinile gospodăriilor, ori pe plaiuri ce urcă șerpuiind crestele, pe locul unde s-a întrerupt firul vieții de om.

Stîlpii-coloane nu sînt doar semne de mormînt, ci reprezintă, prin forma și prin motivele sculptate, deci prin simboluri transmise din generație în generație, tocmai o dovadă a permanenței și a vieții nestinse a poporului român.

Aceste semne, durate în lemnul care, din păcate, nu rezistă prea mult intemperiilor sau agenților fizici și chimici de tot felul, dar care se transmit ca și folclorul, vin din adîncurile istoriei și reprezintă adeseori practici și credințe arhaice precreștine (așa cum o dovedesc studiile publicate de Petru Comarnescu, Mircea Eliade și Ionel Jianu, într-o lucrare apărută la Paris în 1967, intitulată „Témoignages sur Brâncuși”, stu-

dii care atestă puternicele rădăcini ale operei acestui genial artist, legat profund de spiritualitatea românească; am putea cita aici și lucrarea mai recentă despre „Coloana cerului” a lui Romulus Vulcănescu).

Mișcarea spre înălțime sugerată ritmic prin siruri de romburi adînc sculptate și alternate, adeseori cu motivul de trepte sau „scărițe”, precum și cu alte motive geometrice puternic stilizate, este caracteristică pentru concepția despre lume și viață a poporului român, a cărui istorie cu suferințe și coborîșuri, dar cu mers mereu înainte, a însemnat totuși neîncetată aspirație spre înălțimi.

Stîlpi de mormînt se întîlnesc încă relativ frecvent mai ales în așezările din zona Orăștiei, pe Valea Pianului și Valea Sebeșului (căreia Mihail Sadoveanu i-a spus, după vorba unui bătrîn, Valea Frumoasei). Mai cu seamă la Cugir, Șugag, Loman, pînă la Jina, Poiana, Rod și Orlat, către Sibiu, unele cimitire se înfățișează ca niște expoziții în aer liber, cu stîlpi funerari de diferite mărimi, adeseori grupați cîte doi, pînă la cinci la capătul unui mușuroi de mormînt, sub gîlia căruia s-au adunat generații din aceleași familii, stîlpii mai vechi devenind, an de an, tot mai scunzi, absorbiți parcă de pămînt.

Se ridicau, de obicei, deasupra mormintelor de feciori și bărbăți tineri necăsătoriți, fiind o expresie — prin stîlpul așezat vertical — a forței bărbatului în cea mai deplină etapă a evoluției sale. De fapt, simbolul puterii, tradus prin această monumentală reprezentare a verticalei, se întîlnește în mai multe culturi vechi, legat fiind de unele credințe și obiceiuri.

Unii din acești stîlpi poartă deasupra lor o „pasăre a sufletului”, cioplită cu stîngăcie și emoționantă naivitate, cu aripile întinse, imagine a pasării sacre, menită să poarte sufletul pe lumea cealaltă, în paradis sau în infern. Motivul de pasăre îl întîlnim, de altfel, în vechi credințe și obiceiuri ale altor popoare. Dacă e să ne referim la timpurile mai noi, nu putem să nu menționăm că atît „coloana” lui Brâncuși de la Tg. Jiu, cît și „măiestrele” lui cioplite și cizelate în cele mai diferite materiale și reducînd totul la liniile esențiale, își trag seva și purced organic din cultura și arta populară românească.

Sînt desigur și alte forme sau elemente simbolice și decorative (troițe, rugă și lemne), în toate zonele etnografice, în Țara Hațegului, în Maramureș și în Țara Oașului, în Bucovina și Țara Vrancei, în Muntenia și Țara Loviștei pe Olt, ca să nu mai vorbim de Gorj și Munții Apuseni, pretutindeni unde s-a zămislit și unde viețuiește neîntrerupt poporul român, în șesurile roditoare sau cățărare pe munți (cum spunea scriitorul latin Florus).

Uneori stejarul cioplit ca o blană lată poartă înscris central motivul soarelui, sub forma unei rozete, așa cum se întîlnește, de pildă, în cimitirul de la Mateiaș, pe Tîrnava Mare. Alături de stîlpi și de troițe din lemn, obiceiul atît de răspîndit de a pune patru brazi înalți în cele patru colțuri ale mormîntului celor ce mor tineri, cu un întreg ritual în care se amestecă străvechi tradiții cu credințe mai noi, se înscrie în același capitol mare al continuității și legăturii profunde a poporului român cu acest pămînt, cu natura și cu lumea înconjurătoare, pe care le-a tălmăcit în limbajul folclorului și a obiceiurilor, cu același talent cu care le-a figurat plastic în arta populară, a cărei cunoaștere și cultivare constituie pentru orice român astăzi o sfîntă datorie patriotică.

Dr. Cornel Irimie — Marcela Necula

I N F O R M A Ț I I

● Pe lângă participarea la unele conferințe de orientare a preoților, în a doua jumătate a lunii mai 1978 I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a vizitat o seamă de parohii din jud. Sibiu, între care Turnu Roșu, unde există o biserică voievodală, ridicată de Matei Basarab care, în acest an, a împlinit 325 ani de existență, Sebeșul de Jos și Sebeșul de Sus, parohii cu vechi și sănătoase tradiții spirituale, Daia, Roșia, Cornăel, Fofeldea, unde există o biserică-monument istoric, cu valoroasă pictură murală, în curs de restaurare, ș.a.

Pe de-a rândul Înalt Prea Sfinția Sa a dat preoților și organelor parohiale îndrumări practice, pentru lucrarea bisericească și obștească.

● În Telegraful Român, nr. 17—20/1977, a apărut semnată de prof. univ. Dr. Virgil Cindea, prezentarea romanului „Mesure d'une Ombre” al d-lui Paul Lahovary.

În editura „La Pensée Universelle” din Paris a apărut a doua ediție, revizuită a acestei lucrări, în care personajul principal îl constituie domnitorul muntean Vlad Tepeș.

● Din încredințarea Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae al Banatului, în zilele de 1 și 2 martie a.c. Prea Sfințitul Episcop-vicar Timotei Lugoianul împreună cu P.C. prot. Constantin Comșulea, consilier administrativ-cultural, au făcut o vizită la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, întreținându-se îndeaproape, în parte sau la un loc, cu toți studenții aparținători Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului. S-au analizat cu seriozitate situațiile la învățătură și purtare, posibilitatea satisfacerii unor exigențe sau doleanțe privind programul școlii, proiectele de viitor legate de îmbrățișarea misiunii preoțești și alte probleme ce preocupă pe tinerii care s-au decis să devină slujitori ai altarelor.

Vizita s-a înscris pe linia preocupării pentru formarea viitorilor slujitori ai altarelor, pe care o manifestă constant Conducerea Centrului mitropolitan din Timișoara.

● Preocupări constante de viață și activitatea Seminarului teologic din Caransebeș, Ierarhii care îl patronază cercetează cu toate prilejurile școala, interesându-se de bunul ei mers. Astfel a fost vizita Prea Sfințitului Episcop Vasile al Oradei care, la rugăciunea de seară din 9 martie 1978, a rostit în prezența profesorilor și elevilor o meditație, punând la sufletul ascultătorilor necesitatea desăvârșirii duhovnicești și formele prin care preotul trebuie să împlinească mesajul evanghelic al slujirii credincioșilor. A doua zi, în sala festivă a Seminarului, Prea Sfinția Sa a ținut o prelegere referitoare la contribuția clerului și lupta poporului din Bihor pentru înfăptuirea mărețului act al Unirii de la 1918.

● La 16 martie 1978, Seminarul a primit vizita Prea Sfințitului Episcop Visarion al Aradului care, în prezența profesorilor și elevilor școlii, a ținut o meditație referitoare la Sf. Taină a Spovedaniei, ca mijloc eficient al renașterii duhovnicești și ca posibilitate de edificare sufletească în vederea conturării personalității religio-morale a viitorilor preoți.

● Credincioșii ortodocși români din Sîngiorz-Băi au sărbătorit Duminică, 14 mai 1978, un secol de la zidirea bisericii parohiale. A participat I.P.S. Arhiepiscop Teofil Herineanu al Vadului, Feleacului și Clujului, care a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Înalt Prea Sfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură și a binecuvântat strădaniile preoților și credincioșilor ortodocși care au dovedit că știu să împlinească armonios datoriile lor față de Biserica străbună și față de Patrie.

● După ce a doua zi de Paști, a săvârșit Sf. Liturghie în orașul Beiuș, P.S. Episcop Vasile al Oradei — la data de 2 mai 1978, a treia zi de Sf. Paști — a oficiat slujba de sfințire a bisericii din filia Colești, aparținătoare de parohia Cimp, prot. Beiuș, zidită, pictată și zugrăvită între anii 1976—1978, din jertfelnicia credincioșilor, sub păstoria tînărului preot Ioan Biță.

● La 7 mai 1978, de Duminica Tomii, Prea Sfinția Sa a săvârșit slujba de binecuvîntare a lucrărilor de înnoire a bisericii din parohia Aghireș, prot. Zalău, împodobită în anii 1976—1977 cu o frumoasă pictură în stil neobizantin, în tempera grasă, din contribuția credincioșilor, sub păstoria tînărului preot Mircea Gîlgău.

● În seara zilei de 14 mai, P.S. Episcop Emilian, înconjurat de un sobor de preoți, a oficiat Vecernia în parohia Zau de Cimpie, protopopiatul Luduș, urmată de sfințirea locului pentru noua casă parohială. Pr. paroh Ion Oltean a prezentat o scurtă dare de seamă asupra lucrărilor din parohie.

● Luni, 15 mai 1978, P.S. Episcop Emilian a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica de piatră din Tg. Mureș, hirotonind într-un preot pe diac. Vasile Șoptorean pe seama parohiei Berghia, prot. Tg. Mureș. La sfîrșitul Sf. Liturghii a fost hirotesit într-un iconom pr. Romulus Todea de la Săcalul de Pădure, protopopiatul Reghin, pentru vrednicia dovedită în buna chivernisire a obiectelor vechi bisericești într-un muzeu parohial.

● În ziua de 16 mai a.c. P.S. Episcop Emilian în drum spre protopopiatul Reghin a făcut o vizită pastorală în parohia Sîngeorgiu de Mureș, dînd îndrumări pentru împodobirea și întreținerea locașului de cult.

În aceeași zi s-a oprit la biserica de lemn din parohia Glodeni care a fost reparată în ultimii ani.

● Mergînd în sus, pe valea Mureșului, P.S. Episcop Emilian a ajuns la ctitoria patriarhului Miron, Mănăstirea „Sf. Ilie” d'n Toplița. Aici P.S. Sa a primit pe Dl. Constantin Radu, consilier eparhial al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române din America și Canada, domiciliat în Windsor, Ontario-Canada care, împreună cu soția se afla într-o vizită în țara noastră, la invitația Asociației României.

● De la Mănăstirea Toplița P.S. Episcop Emilian, însoțit de oaspeți, a poposit la parohia Săcalu de Pădure, prot. Reghin. Aici a fost vizitat muzeul parohial amenajat într-o casă veche de P.C. pr. Romulus Todea, cu unele obiecte descoperite pe plan local.

Oaspeții din Canada însoțiți de P.C. pr. Petru Pleșa au plecat apoi la Alba Iulia, unde au vizitat Catedrala episcopală, Catedrala romano-catolică, Muzeul Unirii, Sala Unirii. Au rămas plăcut impresionați de primirea pe care le-a făcut-o P.S. Episcop Emilian. Au plecat spre Brașov cu dorința de a reveni pe meleagurile patriei noastre.

● A intrat în tradiție ca în fiecare an la 21 mai P.S. Episcop Emilian să urce la schitul Asteia pentru prăznuirea hramului Sf. Împărați Constantin și Elena. În ajun, s-a făcut îndătinata priveghere.

A doua zi P.S. Episcop Emilian a slujit Sf. Liturghie, înconjurat de un sobor de preoți, împărțind harul preoției și diaconiei la doi tineri.

● În ziua de 24 mai a.c. a sosit în vizită la Episcopia Ortodoxă Alba Iulia, ca invitat al Asociației României, dl. Dr. Silviu Dan din Israel. A fost primit de P.S. Episcop Emilian. Oaspetele a vizitat catedrala ortodoxă, catedrala romano-catolică, muzeul și sala unirii, biblioteca Bathyanem, plecînd cu impresii plăcute.

● În ziua de 28 mai, P.S. Episcop Emilian a împlinit o dorință mai veche a preotului și credincioșilor din parohia Cricău de a poposi în mijlocul lor, spre a le

binecuvînta strădaniile de împodobire a celor două locașuri de cult. Astfel, a sfințit biserica de jos cu hramul „Sf. Nicolae” și apoi a binecuvîntat biserica din deal cu același hram. Înconjurat de un sobor de preoți P.S. Sa a săvîrșit apoi Sf. Liturghie împărțind și cu acest prilej harul preoției și diaconiei la doi tineri.

● În seara zilei de 1 iunie a.c. P.S. Episcop Emilian a primit la așezămîntul Sf. Ilie din Toplița pe dl. Dr. Ioan Țăranu din Montreal, Președintele Federației Asociațiilor Române din Canada, care, ca invitat al Asociației României, a făcut o vizită în țara noastră.

A doua zi oaspetele a fost condus la biserica nou construită din Toaca, pe valea Gurghiului, rămînînd cu impresii deosebite.

● După ce în 3 iunie a vizitat parohia Frumoasa și Schitul Făgetel, în ziua de 4 iunie a.c., P.S. Episcop Emilian a poposit în parohia Livezi, prot. Miercurea Ciuc, unde a săvîrșit slujba binecuvîntării locașului de cult, urmată de Sf. Liturghie arhierescă.

● În ziua de 6 iunie a.c. a avut loc la Centrul eparhial Alba Iulia o consfătuire de lucru cu preoții hirotoniți în anul 1977. Cu acest prilej s-a slujit Sf. Liturghie, la care a participat P.S. Sa. La sfîrșit s-a rostit o predică și o cateheză.

A urmat apoi analiza activității pastorale și cetățenești a fiecărui preot.

La încheiere, P.S. Sa a dat tuturor îndrumarea de a fi receptivi la toate problemele de care se preocupă Biserica și poporul nostru.

Acțiuni externe ale Bisericii Ortodoxe Române în perioada 1 aprilie — 1 iunie 1978

Între alte acțiuni cu caracter extern din ultimul timp ale Bisericii noastre, consemnate și în gazeta noastră, se înscriu și următoarele:

— Între 21—30 martie 1978, la invitația Bisericii Ortodoxe Române Pastorul Walter Sigrist, Președintele Federației Bisericilor Protestante din Elveția, a efectuat o vizită în țara noastră.

— Între 3—6 aprilie 1978, s-au desfășurat la Moscova, la invitația Bisericii Ortodoxe Ruse, lucrările sesiunii de primăvară a Comitetului de lucru al Conferinței Creștine pentru Pace, dedicată în primul rînd adoptării ultimelor măsuri privind organizarea celei de-a V-a Adunări Generale creștine pentru Pace (Praga 22—28 iunie 1978). Din partea Bisericii Ortodoxe Române au luat parte la lucrări: I.P.S. Mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului și P.C. pr. Ilie Georgescu. Cu acest prilej, la solicitarea I.P.S. Mitropolit Nicolae Corneanu, în conducerea grupei de lucru privind problemele internaționale a fost inclus, între vicepreședinți, I.P.S. Mitropolit Nestor Vornicescu.

— Între 9—15 aprilie 1978, la Clion—Elveția, a avut loc Conferința pentru Dezarmare, organizată de Comisia Bisericească pentru Afaceri internaționale din cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor. Din partea Bisericii Ortodoxe Române a participat Mihăiță Nicolae de la Serviciul: Relații externe din cadrul Sf. Patriarhii, care a subliniat necesitatea dezarmării totale, precum și instaurarea unui climat de pace și destindere între toate statele lumii.

— Între 10—13 aprilie 1978, la Chantilly—Franța, a avut loc întrunirea europeană organizată de Comitetul Unit al Consiliului Romano-Catolic, de Conferința Episcopală Europeană (C.C.E.E.) și de Conferința Bisericilor Europene. Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de: I.P.S. Mitropolit Teoctist al Moldovei și Sucevei, P.S. Episcop Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal, și P.C. pr. prof. Ioan Bria. Cu acest prilej, delegația Bisericii noastre a expus punctul de vedere ortodox cu privire la problema unității creștine accentuîndu-se faptul că Ortodoxia militează pentru o viziune sobornicească, care îmbină unitatea cu diversitatea.

— Între 14—17 aprilie 1978, Prea Fericitul Patriarh Iustin a efectuat o vizită la Patriarhia Ecumenică de Constantinopol, în fruntea unei delegații alcătuită din: I.P.S. Mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului, P.S. Episcop Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal, P.S. Episcop-vicar Adrian Botoșăneanul al Arhiepiscopiei Iașilor, P.S. Episcop-vicar Nestor Severineanul al Arhiepiscopiei Craiovei, P.Cuv. arhim. Vasile Costin și P.C. diac. I. Bănățeanu.

— La invitația prof. Luigi Prosdocimi, Directorul Institutului de Studii Istorigo-Religioase de la Universitatea Catholică Sacro Cuore din Milano—Italia, P.C. pr. prof. Ioan Rămureanu de la Institutul Teologic Universitar din București a făcut o vizită în Italia, în perioada 2—12 mai

1978. Cu acest prilej P.C. Sa a ținut două prelegeri pe teme istorico-bisericești. Temele prelegerilor au fost intitulate: 1. Pătrunderea creștinismului la geto-daci, geto-daco-romani, în lumina cercetărilor istorice; 2. Bisericile ortodoxe actuale. Unitatea și spiritualitatea lor.

— Între 9—13 mai 1978, la Sofia—Bulgaria, au avut loc serbările celei de-a 25-a aniversări a reînființării Scaunului Patriarhal al Bulgariei. Din partea Bisericii Ortodoxe Române a participat o delegație compusă din I.P.S. Mitropolit Nestor Vornicescu al Olteniei, P.S. Episcop-vicar Roman Ialomiteanul, vicarul Arhiepiscopiei Bucureștilor, și P.S. Episcop Epifanie Tomitanul, vicarul Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos.

Viorel Caloianu

† Prot. stavr. prof.

VICTOR IENCIU

În ziua de 23 februarie 1978 a trecut la cele veșnice preotul profesor Victor Ienciu din Cluj-Napoca.

Adormitul în Domnul s-a născut în 31 iulie 1915, în satul Cozla, județul Sălaj. După terminarea studiilor liceale, s-a înscris la Academia Teologică din Cluj, pe care a terminat-o înainte de izbucnirea celui de-al doilea război mondial. În timpul stăpînirii horthyste din Nordul Transilvaniei a ocupat diferite funcții la liceul „P. Maior” din orașul Gherla.

Între anii 1944 și 1948 a funcționat în calitate de catehet și profesor, desfășurînd o rodnică activitate și pe teren social.

A fost unul dintre cei dintîi preoți uniți care și-au dat seama de necesitatea revenirii fraților uniți cu Roma în sinul Bisericii Ortodoxe-mame, de aceea a făcut parte din cei 36 protopopi și preoți care au semnat în luna octombrie 1948 istoricul act al revenirii.

După înființarea Institutului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca a funcționat aici ca profesor suplinitor la catedra de drept bisericesc pînă în anul 1952, iar de aici înainte la Școala de Cîntăreți Bisericești și Seminarul Teologic, pînă la data pensionării (1976).

Pentru meritele deosebite pe care le-a avut la înfăptuirea și consolidarea istoricului act al unificării bisericești a românilor din Transilvania, în luna octombrie 1958 a fost ridicat la treapta de protoiereu stavrofor.

Preotul profesor Victor Ienciu a fost un slujitor de vocație în toate funcțiile pe care le-a îndeplinit. Cu un deosebit tact pedagogic, a știut să se apropie de elevi, reușind să-i facă a îndrăgi atît materia pe care o predă, cît și pe profesorul lor. Cu temperamentul său vulcanic, profesorul Victor Ienciu a antrenat în muncă pe toți cei ce se găseau în jurul lui. Cu firea lui deschisă și optimistă, a reușit să-și cîștige numeroși prieteni, fiind un suflet sincer, ales și devotat cauzelor mari.

Trecut la cele veșnice în al 63-lea an al vieții, preotul profesor Victor Ienciu lasă regrete unanime nu numai în cercul celor apropiați și dragi ai lui, ci și în mijlocul prietenilor și al celor ce l-au cunoscut.

Slujba înmormîntării s-a oficiat în capela cimitirului central din Cluj-Napoca, de către un sobor de preoți în frunte cu P.C. prot. Traian Man, în prezența profesorilor și elevilor Seminarului teologic și a unei alese asistențe. Au rostit cuvîntări P.C. prot. Traian Man, P.C. Diacon Ioan Bria, directorul Seminarului Teologic din Cluj-Napoca și un delegat al elevilor seminaristi. Rămășițele pămîntești ale defunctului au fost depuse spre veșnică odihnă în cimitirul central din Cluj-Napoca.

Dumnezeu să-i facă parte de odihna aleșilor Săi, iar amintirea să-i fie binecuvîntată.

I. Z.